

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

_____ М. А. Лепський _____

“ _____ ” _____ 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 3.29 «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»

напрямок підготовки 6.030101 – «Соціологія»

факультет соціології та управління

Робоча програма «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента» для студентів за напрямом підготовки 6.030101 – «Соціологія». – "27" серпня, 2014. – 13 с.

Розробник: Гугнін Е.А., к.соц.н., доц., доцент кафедри соціології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціології

Протокол від 27 серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри _____ М.А. Лепський

27 серпня 2014 року

Схвалено науково-методичною радою факультету соціології та управління

Протокол від 28 серпня 2013 року № 1

Голова _____ О.С.Маліновська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 0301- «Соціально-політичні науки»	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.030101 – «Соціологія»		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Написання творчої роботи (есе)			
Загальна кількість годин - 162		1-й	1-2-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	34 год.	10 год.
		Семінарські	
		34 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	146 год.
		Індивідуальні завдання:	
		44 год.	0 год.
Вид контролю:			
	іспит	іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 68 год.: 94 год. (1/1,4)
 для заочної форми навчання – 16 год.: 146 год. (1/9,1)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою розширеного та спеціалізованого для студентів спеціальності "Соціологія" курсу "Вступ до спеціальності та електронні ресурси" є ознайомлення студентів з історією соціологічної думки, із закономірностями функціонування і розвитку суспільного організму як в цілому, так і його окремих підсистем і форм. Ознайомити студентів з основною проблематикою соціології та виокремити основні шляхи ймовірного конструювання загальної соціологічної теорії з урахуванням усіх теоретичних й емпіричних надбань провідних вчених вітчизняної та зарубіжної соціологічних шкіл. Надати уявлення про специфіку застосування соціологічної парадигми дослідження до основних сфер життя суспільства (політичної, економічної, культурної та соціальної). Допомогти студентам проаналізувати, виокремити та розробити механізми вирішення основних соціальних проблем. Курс розраховано на один семестр і закінчується іспитом.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Вступ до спеціальності та електронні ресурси» тісно пов'язаний з таким курсами як: «Історія соціології», «Загальна соціологічна теорія», «Соціологічна думка в Україні», та ін.

Завдання:

- Вивчення: теоретичних основ соціології, основних законів функціонування суспільства та його структурних елементів, сутності індивіда та його місця в системі соціогуманітарного знання.
- Розкриття змісту та специфіки формування, функціонування та зміни основних соціальних інститутів суспільства.
- Формування у студентів соціологічного мислення.
- Набуття студентами практичних навичок та умінь щодо застосування соціологічних методів для пізнання соціальних явищ та процесів.

У результаті вивчення курсу студент повинен

Знати:

- Специфіку соціологічного знання, предмету і об'єкту соціології як науки.
- Основні етапи становлення соціології, історичні джерела та напрямки розвитку соціологічної думки.
- Сутності сучасних соціологічних парадигм, шкіл, напрямків.
- Положення основних праць відомих соціологів минулого та сьогодення.
- Основні поняття та категорії курсу.
- Технологію проведення конкретних соціологічних досліджень.
- Закономірності функціонування і розвитку суспільного організму та його окремих підсистем: економічної, політичної, духовної і власне соціальної (виробництво і відтворення людини).
- Можливості системного підходу до засвоєння суспільних явищ.

Вміти:

- Працювати з науковою літературою, зокрема, першоджерелами.
- Розробляти програму, робочий план, інструментарій конкретного соціологічного дослідження.
- Мати навички системного аналізу соціальних проблем і явищ, зокрема щодо проектування простих соціальних організмів.
- Обробляти первісну соціологічну інформацію за допомогою комп'ютерів та володіти технологією її аналізу.
- Вести дискусії, організовувати проблемні групи з метою активізації засвоєння матеріалу курсу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Соціологічне розуміння світу

Тема 1. Соціологія як наука. Категоріально-понятійний апарат соціології.

Тема 2. Виникнення та основні етапи становлення соціології.

Тема 3. Розвиток соціології в Україні.

Тема 4. Культура та її вплив на соціальне буття людини.

Тема 5. Суспільство як самоорганізована система.

Тема 6. Індивід та його місце в соціогуманітарних науках.

Тема 7. Соціальні відносини.

Тема 8. Соціалізація та її особливості в сучасному суспільстві.

Тема 9. Соціальні групи та соціальні інститути.

Змістовий модуль II. Соціологічні методи пізнання світу

Тема 10. Методологія соціологічного пізнання.

Тема 11. Технологія соціологічного дослідження.

Тема 12. Організація та проведення соціологічного дослідження.

Тема 13. Програма соціологічного дослідження.

Тема 14. Методи збору соціологічної інформації.

Тема 15. Обробка, аналіз та інтерпретація первісної інформації.

Тема 16. Особливості проведення соціологічних досліджень в Україні.

Тема 17. Професійна етика соціолога.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Соціологічне розуміння світу.												
Тема 1. Соціологія як наука. Категоріально-понятійний апарат соціології.	8	2	2			4	13	2	1			10
Тема 2. Виникнення та основні етапи становлення соціології.	8	2	2			4	9	1	-			8
Тема 3. Розвиток соціології в Україні.	8	2	2			4	9	1	-			8
Тема 4. Культура та її вплив на соціальне буття людини.	6	2	2			2	8	-	-			8
Тема 5. Суспільство як самоорганізована система.	8	2	2			4	10	1	1			8
Тема 6. Індивід та його місце в соціогуманітарних	8	2	2			4	9	1	-			8

науках.												
Тема 7. Соціальні відносини.	8	2	2			4	9	-	1			8
Тема 8. Соціалізація та її особливості в сучасному суспільстві.	6	2	2			2	8	-	-			8
Тема 9. Соціальні групи та соціальні інститути.	6	2	2			2	11		1			10
Разом за змістовим модулем 1	66	18	18			30	86	6	4			76
Змістовий модуль 2. Соціологічні методи пізнання світу.												
Тема 10. Методологія соціологічного пізнання.	8	2	2			4	9	-	1			8
Тема 11. Технологія соціологічного дослідження.	8	2	2			4	9	1	-			8
Тема 12. Організація та проведення соціологічного дослідження.	6	2	2			2	11	1	-			10
Тема 13. Програма соціологічного дослідження.	6	2	2			2	9	1	-			8
Тема 14. Методи збору соціологічної інформації.	6	2	2			2	9	1	-			8
Тема 15. Обробка, аналіз та інтерпретація первісної інформації.	6	2	2			2	13	-	1			12
Тема 16. Особливості проведення соціологічних досліджень в Україні.	6	2	2			2	8	-	-			8
Тема 17. Професійна етика соціолога.	6	2	2			2	8	-	-			8
Разом за змістовим модулем 2	52	16	16			20	76	4	2			70
Усього годин	118	34	34			50	162	10	6			146
ІНДЗ	44		-	-	44	-			-	-	-	
Усього годин	162	34	34		44	50	162	10	6		-	146

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціологія як наука. Категоріально-понятійний апарат соціології.	2	2
2	Виникнення та основні етапи становлення соціології.	2	1
3	Розвиток соціології в Україні.	2	1
4	Культура та її вплив на соціальне буття людини.	2	
5	Суспільство як самоорганізована система.	2	1
6	Індивід та його місце в соціогуманітарних науках.	2	1
7	Соціальні відносини.	2	
8	Соціалізація та її особливості в сучасному суспільстві.	2	
9	Соціальні групи та соціальні інститути.	2	
10	Методологія соціологічного пізнання.	2	
11	Технологія соціологічного дослідження.	2	1
12	Організація та проведення соціологічного дослідження.	2	1
13	Програма соціологічного дослідження.	2	1
14	Методи збору соціологічної інформації.	2	1
15	Обробка, аналіз та інтерпретація первісної інформації.	2	
16	Особливості проведення соціологічних досліджень в Україні.	2	
17	Професійна етика соціолога.	2	
	Усього:	34	10

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціологія як наука. Категоріально-понятійний апарат соціології.	2	1
2	Виникнення та основні етапи становлення соціології.	2	-
3	Розвиток соціології в Україні.	2	-
4	Культура та її вплив на соціальне буття людини.	2	-
5	Суспільство як самоорганізована система.	2	1
6	Індивід та його місце в соціогуманітарних науках.	2	-
7	Соціальні відносини.	2	1
8	Соціалізація та її особливості в сучасному суспільстві.	2	-
9	Соціальні групи та соціальні інститути.	2	1
10	Методологія соціологічного пізнання.	2	1
11	Технологія соціологічного дослідження.	2	-
12	Організація та проведення соціологічного дослідження.	2	-
13	Програма соціологічного дослідження.	2	-
14	Методи збору соціологічної інформації.	2	-
15	Обробка, аналіз та інтерпретація первісної інформації.	2	1
16	Особливості проведення соціологічних досліджень в Україні.	2	-
17	Професійна етика соціолога.	2	-
	Усього:	34	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Соціологія як наука. Категоріально-понятійний апарат соціології.	4	10
2	Виникнення та основні етапи становлення соціології.	4	8
3	Розвиток соціології в Україні.	4	8
4	Культура та її вплив на соціальне буття людини.	2	8
5	Суспільство як самоорганізована система.	4	8
6	Індивід та його місце в соціогуманітарних науках.	4	8
7	Соціальні відносини.	4	8
8	Соціалізація та її особливості в сучасному суспільстві.	2	8
9	Соціальні групи та соціальні інститути.	2	10
10	Методологія соціологічного пізнання.	4	8
11	Технологія соціологічного дослідження.	4	8
12	Організація та проведення соціологічного дослідження.	2	10
13	Програма соціологічного дослідження.	2	8
14	Методи збору соціологічної інформації.	2	8
15	Обробка, аналіз та інтерпретація первісної інформації.	2	12
16	Особливості проведення соціологічних досліджень в Україні.	2	8
17	Професійна етика соціолога.	2	8
	Усього:	50	146

8. Індивідуальні завдання

За результатами вивчення курсу студент мають написати реферат або творчу роботу.

Примітка. Студент може написати по одній творчій роботі в рамках кожного змістовного модуля (тобто не більше двох за курс). Кожна творча робота оцінюється за 10 бальною шкалою (розподіл балів додається).

Оцінювання творчих робіт

Творча робота – це різновид індивідуального заняття, яка дозволяє з'ясувати викладачеві рівень підготовки студента та якість отриманих ним знань по обраній темі. Оцінюється не тільки ступінь якості підготовки студента, а й аналітичність, наукова новизна, стилістика роботи, доречність та частота використання специфічного категоріально-понятійного апарату, обґрунтованість висновків. Виходячи з цього, творча робота оцінюється за десятибальною системою, де:

«10» балів – творча робота актуальна, є самостійним науковим дослідженням. При написанні роботи студент обробив не менше 15 спеціальних літературних джерел. В роботі використано спеціальні наукові поняття та категорії, застосування яких відповідає специфіці та логіці викладеного матеріалу. Стилiстика роботи органічна, а висновки обґрунтовані.

«9» балів - творча робота актуальна, є самостійним науковим дослідженням. При написанні роботи студент обробив не менше 12 спеціальних літературних джерел. В роботі використано спеціальні наукові поняття та категорії, застосування яких відповідає специфіці та логіці викладеного матеріалу. Викладення матеріалу має дещо фрагментарний характер. Висновки обґрунтовані.

«8» балів - творча робота актуальна, є самостійним науковим дослідженням. При написанні роботи студент обробив не менше 10 спеціальних літературних джерел. В роботі використано спеціальні наукові поняття та категорії, застосування яких відповідає специфіці та логіці

викладеного матеріалу. Мають місце недоліки у структуруванні викладеного матеріалу. Висновки у переважній більшості обґрунтовані.

«7» **балів** - творча робота актуальна, є самостійним науковим дослідженням. При написанні роботи студент обробив не менше 10 спеціальних літературних джерел. В роботі використані спеціальні наукові поняття та категорії, застосування яких у деяких випадках не відповідає специфіці та логіці викладеного матеріалу. Робота виконана переважно у публіцистичному стилі.

«6» **балів** - творча робота актуальна. При написанні роботи студент обробив не менше 7 спеціальних літературних джерел. В роботі замало посилань на використані літературні джерела. В роботі використані спеціальні наукові поняття та категорії, застосування яких у деяких випадках не відповідає специфіці та логіці викладеного матеріалу. Висновки, у переважній більшості, носять аксіоматичний характер.

«5» **балів** - творча робота актуальна. При написанні роботи студент обробив не менше 5 спеціальних літературних джерел. Використані наукові поняття та категорії в більшості випадків суперечливі та не завжди відповідають логіці та специфіці викладеного матеріалу. Робота виконана переважно у публіцистичному стилі. Висновки, у переважній більшості, носять аксіоматичний характер.

«4» **бали** - творча робота актуальна. Не зважаючи на те, що у списку використаної літератури є значна кількість джерел, студент використовує лише 1-2, що видно зі специфіки викладеного матеріалу. Робота невдало структурована та в ній відсутні будь-які посилання. Висновки не є самостійними.

«3» **бали** - актуальність роботи не визиває сумніву, але студент не вірно трактує проблемну ситуацію. Робота носить описовий характер. Висновки не обґрунтовані.

«2» **бали** - творча робота торкається актуальної проблеми соціологічної науки, але нажалі студент не пропонує шляхи подолання цієї проблеми. Робота носить виключно описовий та публіцистичний характер. Висновки не відповідають логіці викладеного матеріалу.

«1» **бал** - викладений матеріал не відповідає назві творчої роботи та специфіці навчального курсу або робота є компелянтом.

«0» **балів** - творча робота відсутня, або написана не відповідним студентом.

9. Методи навчання

Лекція, семінар.

Лекційні заняття проводяться із застосуванням аналітичного, індуктивного та дедуктивного методів. Практикується проблемний виклад теоретичного матеріалу та частково-пошуковий метод.

На семінарських заняттях закріплюється матеріал, поданий на лекціях, за допомогою самостійного звернення студентів до джерел наукової літератури.

10. Методи контролю

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента» включає:

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

- 5 балів – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 4 бали – змістовна відповідь на запитання, оперування джерелами, аргументованість відповіді.
- 3 бали – все вище перелічене, але при відсутності авторської позиції;
- 2 бали – змістовне доповнення;
- 1 бал – поверховий виклад матеріалу;

0 балів – відсутність відповіді.

Рубіжний підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення змістовного модуля у вигляді контрольної роботи або тестування.

Оцінювання модульних контрольних робіт:

10-12 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

7-9 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;

4-6 балів – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;

1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;

0 балів – відсутність відповідей.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
1.	Індивідуальні завдання	10	2	20
2.	Самостійна робота	2	1	2
3.	Модульна контрольна робота	12	2	24
4.	Семінарське заняття	2	17	34
Підсумковий рейтинговий бал				80

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань			Екзамен	Сума
Контрольний модуль 1	Контрольний модуль 2	Індивідуальне завдання	20	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20		
30	30			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано

F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		
---	---	--	--

12. Методичне забезпечення

1. Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента: Навчальна програма курсу / Укладач: Гугнін Е.А. – Запоріжжя: ЗНУ, 2012. – 15 с.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента» для студентів за напрямом підготовки 6.030101 – «соціологія»
3. Методичне забезпечення семінарських занять з курсу «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»
4. Методичне забезпечення до виконання індивідуального завдання з курсу «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»
5. Методичне забезпечення самостійної роботи з курсу «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»
6. Перелік питань до іспиту з курсу «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»
7. Перелік тем для написання курсових робіт з курсу «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»
8. Вимоги для написання курсових робіт з курсу «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»
9. Контрольні завдання і тести з курсу «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»
10. Карта забезпечення навчальною літературою з курсу «Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента»

13. Рекомендована література

Основна

1. Большой толковый социологический словарь (Collins). В 2-х томах. Пер. с англ. / Д. Джери, Дж. Джери - М.: АСТ, Вече, 1999; Т.1 – 544 с., Т.2 – 528 с.
2. Гавриленко І.М. Соціологія організацій: Навчальний посібник / І.М. Гавриленко, В.І. Кузьменко, О.Л. Свідін – Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 207. – 404 с.
3. Гидденс Э. Социология. 2-е изд., полн. перераб. и доп. / Е. Гидденс. – М.: Едиториал УРСС, 2005. - 632 с.
4. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Г. Городяненка / В.Г. Городяненко - К.: Видавничий центр «Академія», 2003. - 560 с.
5. Громов И.А. Западная теоретическая социология. / И.А. Громов, А.Ю. Мацкевич, В.А. Семенов - СПб., 1996. – 286 с.
6. Історія вітчизняних теорій і вчень: навчально-методичний посібник / Укладач Білецький В.В. – Донецьк: ДонДДУ, УКЦентр, НТШ / В.В. Білецький - Донецьк, 2007. - 136 с.
7. Кравченко А.И. Социология: Учебник / А.И. Кравченко. – М.: ООО «ТК Велби», 2003. – 536 с.
8. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. і випр. / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. – К.: МАУП, 2004. – 464 с.
9. Масионис Дж. Социология / Дж. Масионис. – СПб.: Питер, 2004. – 752 с.
10. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій / 2-е видання, доповнене / Н.В. Паніна. – К.: Інститут соціології НАН України, 2007. – 320 с.
11. Соціологія: Короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В.І. Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін; Під заг. ред. В.І.Воловича / В.І. Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко - К.: Укр. центр. духовн. культури, 1998. - 736 с.

12. Структурні виміри сучасного суспільства: Навчальний посібник / За ред. С.Макеєва / С.Макеєв. – К.: Інститут соціології НАН України, 2006. – 372 с.
13. Українське суспільство 1992-2012. Стан та динаміка змін. Соціологічний моніторинг / За ред. д.ек.н. В.Ворони, д.соц.н. М.Шульги / В. Ворона, М. Шульга. – К.: Інститут соціології НАН України, 2012. – 660 с.
14. Черниш Н.Й. Соціологія: Підручник за рейтингово-модульною системою навчання. – 5-те вид., перероб. та доп. / Н.Й. Черниш – К.: Знання, 2009. – 468 с.
15. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования / В.А. Ядов. – М.: Академкнига, Добросвет, 2003. - 596 с.

Додаткова

1. Арон Р. Этапы развития социологической мысли / Общ. ред. и предисл. П.С. Гуревича. / Р.Арон — М.: Издательская группа «Прогресс» — «Политика», 1992. — 608 с.
2. Бергер П. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания / Перевод Е. Руткевич. / П. Бергер, Т. Лукман. - М.: "Медиум", 1995. - 323 с.
3. Волков Ю.Г. Социология: Учебник. / Ю.Г. Волков, И.В. Мостовая - М.: Гардарики, 2001. – 432 с.
4. Є. І. Головаха. Суспільство, що трансформується: досвід соціологічного моніторингу в Україні. / Є.І. Головаха — К.: Фонд «Демократичні ініціативи», 1997. — 154 с.
5. Григорьев С.И., Растов Ю.Е. Основы современной социологии. Учебное пособие. / С.И. Григорьев, Ю.Е. Растов. - Барнаул: Издательство Алтайского государственного университета, 2001. – 138 с.
6. Погорілий О. І. Соціологічна думка ХХ століття. Навчальний посібник. / О.І. Погорілий — К.: Либідь, 1996. — 224 с.
7. Попова І.М. Соціологія: Пропедевтичний курс: Підруч. для студ. вузів / І.М. Попова; Міжнар. фонд "Відродження". — 2-е вид. — К.: Тандем, 1998. — 271 с.
8. Система социологического знания: Учеб. пособие / Авт.-сост. Г.В. Щекин - 3 изд. / Г.В. Щекин – К.: МАУП., 1998. – 194 с.
9. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество / Общ. ред., сост. и предисл. А. Ю. Согамонов: Пер. с англ. / П.А. Сорокин. - М.: Политиздат, 1992. – 543 с.
10. Соціологічна думка в Україні: Навч. посібник / М.В.Захарченко, В.Ф. Бурлачук, М.О.Молчанова та ін. - К.: Заповіт, 1996. - 424с.
11. Тощенко Ж.Т. Социология. - 2-е изд., доп. и перераб. / Ж.Т. Тощенко — М.: Юрайт-издат, 2004. — 527 с.
12. Фролов С.С. Социология: Учебник. – 3-е изд., доп. / С.С. Фролов – М.: Гардарики, 2000. – 344 с.
13. Штомпка П. Социология. Анализ современного общества / Пер. с польск. С.М. Червонной. / П. Штомпка - М.: Логос, 2005. - 664 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Черниш Н.Й. Соціологія. Курс лекцій [Електроний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sociology-lnu.org.ua/resursy/files/Chernysh_Soc_04.pdf
2. Соціологія: теорія, методи, маркетинг // <http://i-soc.com.ua/journal/content.php>
3. Соціологія: підручник / за ред. В.Г. Городяненка. – К.: Академія, 2008 [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://r.donnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/667/3/Социология.pdf>
4. Гідденс Ентоні. Соціологія. Підручник [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/15840720/sotsiologiya/sotsiologiya - odens entoni>
5. Пилипенко В.Є. Спеціальні та галузеві соціології [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/15840720/sotsiologiya/spetsialni ta galuzevi sotsiologiyi - pilipenko vye>